

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Escr. 316. 31 — Retiro 5839

Leto I.

BUENOS AIRES, 25. AVGUSTA 1934

štev. 47

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Poostritev spora med Rusijo in Japonsko

Zapletljaji radi dogodkov, ki so v zvezi z vzhodno kitajsko železnico - Ruska vlada je protestirala v Harbinu in Tokiju radi aretacije mnogih sovjetskih državljanov

Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada, potem svojega generalnega konzula v Harbinu ter potom poslanika v Tokiju, odločno protestirala pri zunanjih min. Mančuk in Japon. radi aretacij sovjetskih državljanov, uslužbenih pri kitajski vzhodni železnici.

Samovoljni nastop mandžurskih in japonskih oblastev proti

ruskim funkcionarjem, prekinitve pogajanj za prodajo železnice ter velika japonska in mandžurska časopisna kampanja proti Sovjetski zvezi, poleg tega pa še vedno se ponavljajoči obmejni incidenti — vse to je povzročilo, da so se odnosi med Rusijo in Japonsko, ki že itak niso bili prav prijateljski, v zadnjem času močno poosttrili.

Ruski tisk je odgovoril na japonske napade ter je začel siliti vlado, naj z odločnim protestom zaščiti sovjetsko uradništvo v Mandžuriji proti samovoljnosti tamošnjih oblastev. V zadnjem času je bilo tam aretiranih 88 Rusov, ki jih Japonci dolže, da so v zvezi s kitajskimi tollovaji, ki napadajo vlake in naskakujejo japonske čete.

V svoji protestni noti, ki je bila v četrtek izročena v Tokiju in v Harbinu, izjavlja ruska vlada, da so te obložitve naravnost smešne. Radi izvršenih aretacij je zašlo poslovanje vzhodne železnice v velike težave in trpi sovjetska vlada škodo, za katero smatra Japonce in Mančukovce za odgovorne.

Rusi dolžijo Japonce, da nočejo pomirjenja. Nič čudnega bi ne bilo, če bi japonska politika sedaj postala nekoliko bolj agresivna. Ako Japonci resno mislijo izzvati oborožen konflikt z Rusijo, ga bodo najbrž skušali izzvati ob nastopu zime, ki bi bila za rusko vojsko mnogo bolj neugodna nego za japonsko, saj bi Rusi, radi vsakoletnih velikih snežnih zametov v Sibiriji, imeli velike preglavice s prevažanjem vojaštva, živeža in vojnega materiala na Skrajni vzhod.

NOVE SMRTNE OBSODBE V AVSTRIJI

Tekom poslednjih dni je bilo v Avstriji spet obsojenih na smrt več nacionalnih socialistov, ki so se bili udeležili julijske vstaje. Štirje obsojenci so bili tudi obešeni.

KITAJSKA VZHODNA ŽELEZNICA

Med Moskvo in Tokijem ne vladajo prav dobri odnosi. Skoro ga ni dneva, da bi se ne dogodil kakšen incident, ki povzroča, da je ozračje na Daljnem vzhodu vedno bolj napeto. Mrznja narašča posebno sedaj, po prekinitvi pogajanj za prodajo vzhodne kitajske železnice, ker so Japonci začeli pritiskati na rusko uradništvo, ki je pri tej železnici uslužbeno; pod različnimi pretekami so aretirali celo vrsto ruskih državljanov in izzivali še na druge načine, ponajvečkrat posredno potom mandžurskih oblastev.

Sovjetska vlada je te dni objavila poročilo o poteku pogajanj za prodajo vzhodne železnice. Ko se je leta 1933 začel slabšati položaj na Dalj-

njem vzhodu, so Rusi hoteli odstraniti enega izmed velikih vzrokov za zapletljaj: izjavili so, da so pripravljene prodati železnico Japonci ali pa Mandžurski ter zahtevali 625 milijonov jenov. Začela so se pogajanja in je mandžurska delegacija ponudila celih... petdeset milijonov — vedno računano v jenih. Rusi so začeli niti svoje zahteve Mančukuo pa je le počasi popuščal. Poslednja ruska zahteva se je glasila na 160 milijonov jenov, od katerih bi se tri četrte plačale z japonskim blagom; pa tudi te Japonci niso hoteli sprejeti.

Rusi dolžijo Japonce, da so se pogajanja prekinila radi njihove nepopustljivosti ter da nalašč nočejo, da bi se to kočljivo vprašanje zadovoljivo in mirnim potom rešilo, ker ne želijo miru, marveč hočejo vojno. O tem bi pričalo tudi dejstvo, da so mandžurski in japonski listi začeli voditi v zadnjem času hudo protirusko kampanjo.

IZID NEMŠKEGA PLEBISCITA

Hitler je 'zmagal' z veliko večino, vključno pa uradna poročila priznavajo, da je opozicija postala močnejša — Goehringove grožnje. Represalije proti opozicijsalcem so se že pričele

Izid takozvanega plebiscita, ki se je vršil preteklo nedeljo v Nemčiji, ni pač nikogar presenetil. Že vnaprej je bilo zapisano in potrjeno, da bo Hitler — zmagal — z veliko večino in tako se je tudi zgodilo.

Glasovalo je 94,5 od sto vseh volilnih upravičencev: 38,279-514 glasov je bilo oddanih za Hitlerja, 4,287.808 glasovalcev se je izreklo proti njemu, 870 tisoč glasovnic pa so razveljavili. V primeru z volitvami od novembra lanskega leta se je število opozicijskih glasov povečalo od 4,8 na 9,8 od sto. Tako pravijo uradna poročila iz Berlina.

Da se je plebiscit vršil v znamenju nacijske strahovlade, tega pač ni treba še posebej razlagati. Kako močan je bil pritisk na vseh koncih in krajih, o tem pričajo na primer naslednje številke prav zgovorno: v dachauskem koncentracijskem taborišču, kjer imajo nacijski konfinirane žide, socialne demokrate ter komuniste — torej nasprotnike današnjega režima, je samo osem konfinirancev glasovalo proti Hitlerju, 1.554 jih je glasovalo zanj, deset glasov pa je bilo neveljavnih. Vzdržal se ni nihče. Te številke so bolj zgovorne nego še tako dolg komentar...

Rekli smo v zadnji številki našega lista, da utegne plebiscit imeti važnost le v toliko, v kolikor bo nacijskim oblastvom pokazal one, ki se vključno te rorju upajo izjaviti, da z režimom niso zadovoljni. In v tem smislu so hitlerjevci plebiscit tudi izrabili.

Hitler je takoj izjavil, da bo ena izmed njegovih nalog ta, da

onih 10 odstotkov nemškega prebivalstva, ki je še "na krivih potih", "spreobrne"! Kakšne metode so za doseg takšnega cilja najbolj učinkovite, o tem nam govori zgoraj navedeni slučaj iz dachauskega koncentracijskega taborišča: sovražniki režima so se tam v nekaj mesecih spokorili in spreobrnil ter skoro brez izjeme postali zelo navdušeni za "Fuehrerja"...

Tudi Goehring je napovedal "spreobračanje"; dejal je: "Med onimi — ki so glasovali pro-

(Nadalj. na 2. str.)

STRAT. LETALCA V PREKMURJU

Belgijca Max Cosyns in van der Elst sta se preteklo soboto dvignila v stratosfernem balonu "FNRS" v Bruslju, opremljena z aparati za opazovanje učinkov kozmičnih žarkov. Balon se je brž dvignil ter je kmalu izginil v smeri proti jugovzhodu. Letalca sta sprva oddajala od časa do časa brezžična poročila o poteku leta, popoldne pa so ta poročila izostala. Začele so se širiti vznemirjujoče vesti o usodi stratosfernega balona; nihče ni namreč vedel povedati z gotovostjo, kam so vetrovi zanesli belgijska raziskovalca.

Končno pa se je uganka le razrešila; v Bruselj je prispela brzjavka, v kateri je Cosyns sporočal, da je s svojim tovarišem srečno pristal v Ziljovljah, 20 km daleč od Murske Sote. Kmalu nato so začela prihajati

tudi iz Jugoslavije podrobnejša poročila.

Balon je pristal v žitnem polju pri Gornjem Petrovcu ob 7. in pol zvečer. Neki kmet, ki se je nahajal v bližini, je brž prijel za vrh, ki sta mu jo bila vrgla iz svoje okrogle gondole, ter jima je tako pomagal pristati. Belgijca sta takoj zlezla iz svojega nedobnega bivališča, v katerem sta se bila dvignila, kakor so kazali aparati, 16.000 metrov visoko. Močno sta bila utrujena in vsa premrzla; ko sta se namreč nahajala prav visoko v zraku, je bila temperatura v gondoli okrog 0 stopenj Celzija, dočim je bil zunaj prav hud mraz: 60 do 70 stopenj pod ničlo. Mraz sta tem bolj občutila, ker se v tesnem prostoru nista mogla gibati.

Cosyns in van der Elst nista nič vedela, kje se nahajata. Ker govorita samo francoski jezik, je bilo nekoliko težko sporazumeti se z njima, končno pa so jim kmetje le dopovedali, da se nahajata v Jugoslaviji. Tako daleč res nista mislila zaiti s svojim balonom, marveč sta računala, da bosta pristala na Bavarskem.

Profesor Cosyns je izjavil jugoslovanskim novinarjem sledeče: „Kakor vidite, sva pristala na jugoslovanskem ozemlju. Ko sva se dvignila pri Bruslju, sem računal, da bova v skrajnem slučaju pristala morda v Češkoslovaški. Ko sem sinoči stopil iz gondole, je bilo moje prvo vprašanje, kje da se nahajamo. Ko so mi ljudje povedali, da smo v Jugoslaviji, sem se prav res začudil, obenem pa tudi razveselil. Z uspehi tega leta sem zadovoljen, ker mi je omogočil, da sem odkril razne važne stvari v zvezi s kozmičnimi žarki“.

Velike vojaške manevre imajo v Italiji, v Apeninih. Sodeluje pri njih okrog 100 lisoč vojakov, letalstvo, oklopni vozovi itd. Pravijo, da so to največji manevri, kar jih je Italija kdaj imela.

Kanc. Dollfuss na mrtvaškem odru

„TABOR“ ZA SLOGO

Na nedeljski prireditvi Izseljenskega društva „Tabor“ je društveni tajnik imel naslednji govor:

Cenjene rojakinje! Dragi rojaki! Dovolite mi, da Vas najprej pozdravim vse, ki ste bili tako ljubeznivi, da ste se odzvali vabilu Izseljenskega društva „Tabor“ ter prišli na prireditev, s katero se ta nova izseljenska organizacija predstavlja naši javnosti. Najlepša hvala vsem!

Ni treba, da bi Vam razlagal, kakšne cilje in namene ima izseljensko društvo „Tabor“. Vsak, ki se zanima za naše javno življenje, je že imel priliko čitati pravila te naše najmlajše organizacije ter je iz njih videl, da hoče „Tabor“ zbirati v svojih vrstah vse naše izseljence, gojiti med njimi izseljensko solidarnost ter na podlagi složnega skupnega sodelovanja vseh, ne glede na mišljenja in poklice posameznikov, ustvariti možnost za njihov čim uspešnejši kulturni, strokovni in gospodarski napredek. Vsak izseljenec ki je dobre volje, more postati član našega društva in sme biti prepričan, da bo v „Taboru“ našel tovariše-rojake, ki so se združili za to, da bodo s skupnimi močmi delovali za skupni blagor — telesni in duševni.

„Tabor“ se je odločno odpovedal vsem jezam in mržnjam, ki so do sedlej, na žalost, razdvajali naše izseljenske vrste. „Tabor“ hoče delati za slogo, za bratstvo med vsemi našimi izseljenci. Razumljivo je, da ne moremo biti vsi enaki in da ne moremo o vsaki stvari vsi enako misliti, neizpodbitno dejstvo pa je, da imamo kot izseljenci skupne potrebe in skupne težnje, ki so nam vsem enake. In te skupne težnje morajo tvoriti trdno podlago za vzajemno delovanje med nami.

Čas je že, da se začnemo izogibati vsemu onemu, kar more med nami ustvarjati le škodljivo jezo in prepire! Čas je že, da potegnemo debelo črto preko vsega onega, kar je bilo nevšečnega med nami ter da se začnemo spet zavedati, da smo končno vsi sinovi istega naroda, ljudje iste krvi ter vsi več ali manj izseljenski trpin, ki si moramo v potu svojega obraza služiti ne vedno slaček izseljenski kruh.

„Tabor“ hoče doseči, da si bomo med nami bratje in sestre, vsak čas pripravljeni, da drug drugemu pomagamo. Če je sloga kje potrebna, je prav gotovo potrebna med izseljenci. Nikjer tako kakor v tujem svetu, smo drug na drugega navezani. Če smo osamljeni, smo kakor tenka bilka, ki jo zlomi vsak veter: če smo složni, smo kakor steber, ki kljubuje viharju!

Sestre! Bratje! Ne bodimo več šibke bilke! Bodimo silen steber, močan in odporen! Steber, na katerega se bo vsak mogel nasloniti z zavestjo, da najde v njem trdno oporo!

„Tabor“ je izseljensko društvo; s tem je tudi povedano, da je nepolitično društvo, ki hoče stopati po poti, po kateri mu lahko vsak izseljenec sledi. „Tabor“ noče rušiti nobene že obstoječe organizacije, marveč hoče sodelovati z vsemi našimi društvi, ki so dobre volje! Ob tej priliki, ko se prvič predstavlja naši javnosti, hoče „Tabor“ to izrečno poudariti, obenem pa tudi slovesno obljubiti, da bo z vsemi svojimi močmi podpiral vsako akcijo, katerekoli druge organizacije, katere namen bo koristiti naši skupnosti. In „Tabor“ se zanaša, da bodo bratska društva tudi njemu pomagala v vsakem slučaju.

Naše društvo je od Šolskega odbora prevzelo skrb za poučevanje

naših najmlajših — naših izseljenčkov — v materinščini. Skrb za šolo pa ne sme ležati samo na ramenih „Tabora“, marveč se mora za našo šolo brigati vsa naša skupnost! V naših najmlajših je bodočnost vseh naših društev, vseh naših organizacij, sedanjih in bodočih, vsega onega, kar smo ež in kar še bomo skupnega ustvarili. — Ako naš naraščaj ne bo umel naše govorice, se ne bo čutil več del naše skupnosti. Čemu potem vsa naša prizadevanja, da ustvarimo nekaj skupnega? Čemu naše organizacije in dolgoletno požrtvovalno delo društvenikov?!

Skrb za poučevanje materinščine ima v „Taboru“ Šolski odsek. Pravila tega odseka so takšna, da morejo imeti neposredno in popolno nadzorstvo nad vsem odsekovim delovanjem ne samo starši otrok, ki obiskujejo šolo, marveč tudi vse one organizacije, ki nam hočejo pri tem delu pomagati.

V imenu naših najmlajših, ki so pokazali veliko ljubezen do jezika svojih staršev, v imenu naših očetov in mater apeliramo na vse rojakinje in rojake, na vse naše organizacije: Pomagajte naši šoli!

Skrb za naše najmlajše je ena izmed točk, glede katerih moramo biti, in smo, vsi edini. Naj se tu začne tesno sodelovanje med našo javnostjo in našimi društvi na eni, ter med vsemi našimi organizacijami na drugi strani!

Naj nas ti naši najmlajši spet združijo ter dosežejo, da si vsi, kar nas je slovenskih izseljencev, spet podamo roke v bratstvu in prijateljstvu!

Pozdravljeni!

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Francoski ministerski predsednik Doumergue s svojo ženo

RAZNE VESTI IZ BERISSA

Celih šestnajst dni niso imeli v Montevideu listov, ker so tiskarški delavci proglasili stavko. Šele čez toliko časa se je izdajatelj listov posrečilo, da so dobili nekaj neorganiziranih stavcev ter začeli izdajati vsaj nekaj listov, katerih prodajanje pa mora ščititi policija, ker štrajkajo tudi raznašalci časopisov. Vlada namerava baje deportirati voditelje stavkujočih.

Grški oficirji so baje spet snovali novo revolucijo, ki naj bi strmoglavila vladno predsednika Zaimisa ter vpostavila diktaturo pod vodstvom Plastarasa. Dva generala in več drugih višjih častnikov so aretirali.

Na mednarodnem židovskem kongresu v Ženevi so sklenili, da bodo še v naprej bojkotirali nemške proizvode. Predsednik kongresa Goldmann se je pritoževal, da židje nikoli niso bili tako hudo preganjani, kakor vprav sedaj. Rekel je, da se opaža veliko protizidovsko gibanje tudi v Argentini in v Meksiku.

Židje in kristjani so se spopadli v litvanskem mestecu Seawle; dva žida sta bila pri tem ubita, 37 oseb pa je bilo lahko in težko ranjenih.

V Vilni so ustrelili Rusa Mihajla Ragovskega, ki ga je sodišče obsodilo na smrt radi špijonaže. Predsednik poljske republike ga ni hotel pomilostiti.

Združene države so pristopile k mednarodnemu delovnemu uradu v Ženevi. Predsednik Roosevelt je uradno sporočil, da se njegova vlada odziva vabilu, ki je bilo soglasno predloženo tekom junijskega zasedanja.

NAROČITE SE NA „Novi list“

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Znana letalka Byczkowskyjeva, ki je slovela kot ena izmed najbolj drznih pilotinj, se je ubila, ko je pri Vachti padlo letalo, v katerem se je vozila.

Niti tujcem ne prizanašajo v Hitlerjevi Nemčiji. Ameriškega profesorja Lepawskega so v Berlinu pretepli nacijski, ker ni hotel po nacijsko pozdraviti njihove zastave. Profesor se je pritožil pri svojem konzulu, pa so nemške oblasti obljubile, da bo preveč navdušeni hitlerjevski mladenič kaznovan.

Če se ne bodo pobotali z delodajalci, bo v tork začelo strajkati v Združenih državah Severne Amerike pol milijona delavcev, zaposlenih v tekstilnih tovarnah. Delavci zahtevajo znižanje delovnega urnika in povišanje nizkih plač.

170 oseb je utonilo pri Darihari, v Indiji, ko se je prevrnila ladja, na kateri so se vozili. Nesrečo so zakrivilo volji, ki so bili tudi na krovu ladje. Splašili so se in so ljudje v strahu zbežali vsi na eno stran ladje, ki se je radi neenakomerne obtežitve prekucnila. Samo trideset potnikov se je rešilo.

Suša je tako porazno vplivala na žetev v Združenih državah, da ne bodo v letu 1935 izvažale žita, in to vkljub velikim zalogam, ki so jih bili tam nabrali v prejšnjih letih.

Dunajska vlada je zaplenila vse imetje bivšega poslanika Rintelena, ki je bil zapleten v poslednjo nacijsko vstajo.

(Nadalj. s 1. str.)

ti, je mnogo nepopolnejših in zlobnih ljudi, nacionalni socializem jih bo kaznoval, ker ne bomo v nobenem slučaju dopustili, da bi s svojim negativnim zadržanjem uganjali svojo propagando med ljudstvom. Pokusili bodo našo železno pest, ako se bodo drznili dvigniti svoje roke proti državnemu redu in državni varnosti”.

Poročila iz Nemčije pravijo, da se je akcija za „pridobitev“ opozicije že začela. V Berlinu in drugih večjih mestih, kjer so bili opozicijski glasovi najbolj številni, so skupine oboroženih nacijskevd vdrle v delavske okraje, lovale delavce ter jih gnale v sedeže nacionalno socialistične stranke, kjer so jim vtepal fašistične nauke. V Berlinu so se delavci ponekod uprli temu nasilnemu spreobračanju, pa so jih nacijskevd vkljub temu odgnali — ne v svoje kosarne, pač pa v ječe, kjer bodo morali čakati na obsodbe, ker so se — uprli zastopnikom oblasti.

Pomoč tovarišu

Dne 11. t. m. je priredilo Istrsko društvo vzajemne pomoči velik ples v Poljskem domu. Prireditve se je udeležilo mnogo Jugoslovancev iz Berissa in navzočih je bilo tudi mnogo Argentinev.

Čisti dobiček, ki je znašal \$ 214.45 je bil izročen našemu rojaku iz Ensenade Josipu Šajkoviču, ki je že dolgo časa bolan in nesposoben za delo.

Vsem našim rojakom priporočam, da se vpišejo v podobna društva ter da si medsebojno pomagajo v kritičnih trenutkih življenja.

Opazovalec.

IZ CORDOBE

SLOVO JE VZEL

Preteklo soboto, 18. t. m., se je poslovil od nas agilen tovariš podpredsednik D. K. D. „Iskra“ Joško Kočvar. Preselil se je v Buenos Aires, da tam nastopi svojo novo službo. Društvo je z njim zgubilo požrtvovalnega člana, dramatični odsek pa vrlega igralca. Nepozabnemu tovarišu želimo mnogo sreče v njegovi novi službi!

VESEL DOGODEK

V hiši našega rojaka Alojzija Ileniča, v Córdoba, se je v noči 15. t. m. izvršil vesel dogodek. Njegovo ženo Rosito je obiskala štokljia ter ji prinesla krepkega in zdravega sinčka. Mladi materi in srečnemu očetu iskreno čestitajo vsi prijatelji, posebno pa oni iz Belokrajne!

D. K. D. „ISKRA“ V CORDOBI

PODRUŽNICA „LJUDSKEGA ODRA“

VABI

na veliko društveno prireditev, ki se bo vršila v nedeljo, 16. septembra t. l., v Francoski dvorani, ulica Rioja 380. Začetek točno ob 3. in pol popoldne.

SPORED:

1. Deklamacija v kasteljanščini;
2. „Ciganska sirota“, solospjev;
3. Deklamacija štiriletne deklice;
4. „Kaj se ti, fantič“ v nevarnost podajaš“, oklet;
5. „Po zimi pa rože ne cveto“, oklet;
6. „Nezakonska mati“, solospjev za sopran, s spremljevanjem;
7. Deklamacija delavca.
8. „Ptička“, solospjev za sopran.

ODMOR

9. J. Štoko veseloigra s petjem v treh dejanjih: MOČ UNIFORME.

Po sporedu prosta zabava in ples. — Svira Jazz-band. — Vstopnina: moški \$ 1.—, ženske prosto. — Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

K obilni udeležbi vlijubno vabi

ODBOR

SCHUSCHNIGG PRI MUSSOLINIJU

Avstrijski kancelar Schuschnigg, Dollfussov naslednik, je pretekle dni potoval v Italijo, kjer se je sestal z Mussolinijem. Razpravljala sta o odnosajih med obema državama, ugotovila, da mora Avstrija ohraniti svojo neodvisnost ter se domeni, da ostanejo v veljavi vsi dogovori, ki jih je Mussolini sklenil z Dollfusom glede gospodarskega sodelovanja med Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

Po konferenci z Mussolinijem je Schuschnigg odpotoval na Francosko, pravijo pa, da to potovanje ni političnega značaja, marveč da se hoče avstrijski kancelar samo nekoliko oddahniti na francoski rivieri, nakar bo šel v Ženevo, kjer se ima pričeti septembarsko zasedanje Zveze narodov.

Clínica Médica „SLAVIS“

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

ARGENTINSKE VESTI

Državni odbor za boj proti brezposelnosti

Senat je v torek razpravljal o zakonskem predlogu za ustanovitev državnega odbora za boj proti brezposelnosti, ki ga je poslanska zbornica že odobrila. Predlog je bil sprejet brez sprememb in je torej postal zakon, ki določa:

Ustanovi se nacionalni odbor za pobijanje brezposelnosti, čigar naloga bo organizirati takojšnjo pomoč za brezposelne, izdelati načrt, po katerem naj bi se vprašanje brezposelnosti rešilo, ter skrbeti za porazdelitev delovnih moči po vsem državnem ozemlju, v skladu z danimi delovnimi prilikami.

Odbor bo tvorilo deset komisarjev, ki jih bo imenovala vlada na predlog raznih združenj: delavskih, delodajalskih, gospodarskih itd. Člani odbora ne bodo prejeli nobene plače za to svoje delo.

Trgovina z mesom

Poljedelski minister inž. Duhau je odgovoril te dni na interpelacijo nekakega poslanca glede trgovine z mesom. Minister je dejal, da si je Argentina zagotovila važen trg z dogodovorom, ki ga je sklenil dr. Roca v Londonu in ki daje Argentini, glede uvažanja mesa, iste pravice kakor dominijonom. Na podlagi te pogodbe Anglija ne more povišati uvoznih carin na meso. Minister je nadalje navajal, da so se cene, ki jih plačujejo "frigoríficos" porastle v primeri s prejšnjim letom za 14, 12 od sto, kar je treba pripisovati valutni politiki vlade.

Javna dela v pokr. Córdoba

Pokrajinska komisija, kateri je poverjen boj proti brezposelnosti, je sklenila začeti z gradnjo nekaterih javnih del, pri katerih se bodo zaposlili takšni, ki so že dalje časa brez dela in zalužka. V Jesús María, depto. Colón, bodo gradili industrijsko šolo in takšno šolsko zgradbo dobi tudi Marcos Juárez. V Deán Funesu bodo gradili "Materinski dom", v Belle Ville pa dve šoli.

Novi predpisi za prodajo trgovin

Za prodajo in nakup trgovskih in industrijskih podjetij veljajo sedaj nove določbe. Prodaja ali pa — bolj na splošno — predaja takšnih podjetij odsej ne bo veljavna, ako nista kupec in prodajalec izpolnila novih zakonskih določb. Naznanilo o namestitvi prodajnega podjetja oziroma trgovine se mora pet dni objavljati v uradnem listu ("Boletín Oficial") in pa v enem ali več listih, ki izhajajo v kraju, kjer ima podjetje svoj sedež. Prodajalec mora izročiti kupcu

PRIHODNJA ŠTEVILKA "NOVEGA LISTA"

izide, ker ima september pet sobot, dne 8. prih. meseca. Uredništvo bo pa odprto, kakor po navadi, vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, razen ob sobotah popoldne. Ob teh urah se lahko vsak naš rojak obrne na uredništvo za brezplačne svete in informacije, ne glede na to ali je naročnik "Novega lista", ali ne.

Onim prijateljem, ki smo jim — radi preobilice drugega dela — ostali dolžni odgovora na njihove dopise, odgovorimo te dni.

seznam vseh svojih dolgov, z imeni in bivališči upnikov.

Kontrakt o predaji podjetja se sme podpisati šele deset dni po zadnji objavi v uradnem in krajevnem listu. V tem času pa imajo upniki pravico protestirati pri kupcu, notarju ali rematadorju ter zahtevati, da se vsota, ki jim pritiče, pridrži.

Ako zgoraj navedene formalnosti niso bile izvršene, je prodaja neveljavna. Oni izseljenci, ki nameravajo kupiti kakšno že obstoječo trgovino, podjetje ali obrat, naj tega ne pozabijo, ker bi sicer utegnili trpeti veliko škodo.

Volitve v prov. Buenos Aires

Preteklo nedeljo so se vršile v pokrajini Buenos Aires volitve za v ustavodajno skupščino, ki bo morala izdelati novo pokrajinsko ustavo. Udeležba volilcev je bilo prav pičla; komaj 36,64 od sto se jih je zglasilo na voliščih. Po dosedanjem šteju so zmagali nacionalni demokrati.

Nova elektriška centrala v córdobski pokrajini

Osrednja vlada je odobrila načrt za gradnjo nove elektriške centrale od 14.000 konjskih sil, ob reki Rio Tercero, v pokrajini Córdoba. Stroški so predvideni na 5 milijonov in 900 tisoč pesov.

Davki in pevka Lily Pons

Ker je zastopnik francoske operne pevke Lily Pons plačal te dni vso, ki jo je pevka dolgovala za davke, ter poravnal tudi sodne in druge stroške v zvezi s to zadevo, je sodnik razveljavil zaplembo enega dela njene garderobe.

Konec intervencije v San Juanu

Z volitvami, ki so se vršile 22. julija, je pokrajina San Juan spet dobila redno vlado, ki je v četrtek prevzela posle od interventorja. V pokrajino se je s tem spet vrnilo normalno življenje, ki ga je bila prekinila revolucija proti bratoma Cantoni.

DRUŠTVENIVESTNIK

DELO JUGOSLOVANSKEGA PATRONATA

V prvi polovici meseca avgusta je urad Jugoslovanske izseljenske zaščite našel delo za 24 težakov, 2 tesarja, 1 peka in eno pestunjo.

IZSELJENSKO DRUŠTVO "TABOR"

V nedeljo, 2. septembra, ob 17. uri, bo v društvenih prostorih čajev večer, na katerega so vabljeni vsi člani in prijatelji društva, posebno oni, ki imajo veselje do petja, godbe in dramatike. Serviral se bo čaj in za veselo razpoloženje bo skrbel društveni orkester.

xx

V ponedeljek, 27. t. m., odborova seja ob 20.30.

Predsednik.

ŠOLSKI SKLAD

Za sklad slovenske osnovne šole je bilo nabranih:

Na prireditvi 'Tabora', 19. t.m. \$ 23.95

Na mesto venca na grob pok. rojaku Fr. Mlečniku v La Plati je daroval rojak Fr.

Žorž \$ 5.00

Na svojem zboru so starši šole obiskujočih otrok zbrali na lastno pobudo (že objavljeno) \$ 38.00

Vkupno \$ 66.95

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljuje

Vodstvo Šolskega odseka.

SCHOENHERRJEVA

"ZEMLJA"

Izseljensko društvo "Tabor" se je predstavilo naši javnosti v nedeljo, 19. t. m., s svojo prvo prireditvijo. Na sporedu so bile dve deklamaciji, dve pesmi za mešan zbor in pa trodejan-ka "Zemlja".

Deklamaciji sta bili dobro podani, dasi je mlajša deklamatorica, Stefica Baučarjeva, šele pred nedavnim prišla (kakor smo izvedeli) iz naših krajev, ki spadajo pod Italijo in kjer je slovenščina že zdavna pregnana iz šol. V naši tukajšnji osnovni šoli se je v kratkem času že toliko naučila književnega jezika, da je mogla v nedeljo nastopiti že na prireditvi.

Pevski zbor je dokazal, posebno s svojo prvo pesmijo, da se bo moral še pridno vežbati, pa tudi okrepiti, preden ga bomo mogli odkritosrčno pohvaliti.

Presenečenje za gledalce pa je bila "Zemlja" — življenska komedija v treh dejanjih. Nastopili so tu nekateri novi obrazi, ki jih še nismo videli na naših izseljenskih odrih in ki so s svojo igro dokazali, da smemo od njih še mnogo pričakovati.

Kremenu se je poznalo, da je domač na oderskih doskah. Ta vloga zahteva od igralca mnogo, v glasu in mimiki. Kremen, ki smo ga videli v nedeljo, je bil mestoma izboren; v drugem dejanju prav dober, in tudi težki prehod iz napol nezvestnega stanja v vsakdanjost, v tretjem dejanju, se mu je posrečil; v prvem dejanju pa se nam je zdel nekoliko prešibak v glasu in nekoliko preveč mladostno živahen v kretnjah.

Reza je bila v igranju prav dobra; v kretnjah in glasu povsem naravna.

D. K. D. Ljudski oder

vabi rojake na veliko prireditev, ki se bo vršila v soboto, dne 25. avgusta t. l., ob 9. uri vzečer v veliki dvorani "Garibaldi", ulica Sarmiento 2419.

SPORED:

1. "Sinfonija" — godba;
2. J. Jenko: Pogovor z domom — mešan zbor;
3. V. Vodopivec: V mraku — moški zbor;
4. Deklamacija;
5. Solospevi za sopran;
6. I. Cankar - F. Delak: "Hlapec Jernej in njegova pravica", kolektivna drama v osmi slikah.

Po končanem sporedu plesna zabava. — Vstopnina: Moški \$ 1.50, ženske \$ 1.00, redni člani \$ 0.50, članice prosto.

O D B O R.

Iz nje bo še izborna igralska moč. Tudi Katra nas je popolnoma zadovoljila v svoji vlogi. Sijajno podan je bil Janez in povsem dovršeno tudi "hlapče". Pohvale vredno je podala svojo vlogo napovedovalka; hlapci, ledeni gruntar, mizar in otroci so bili dobri, zdravnik pa je bil nekoliko pregozposki in grobarjeva maska nekoliko premlada.

V splošnem pa je bila igra tako podana, kakor nismo navajeni videti na naših tukajšnjih odrih. Zato smemo biti prepričani, da bo dramatični odsek Izseljenskega društva "Tabor" tudi v bodoče ne samo ostal na znatni višini, kakor se je v nedeljo pokazal, marveč da bo tudi stalno napredoval in se bo v njem izučila skupina res dobrih oderskih diletantov.

In še nekaj, kar se občinstva tiče! Razumljivo je, da si imajo ženske, ki se niso dolgo videle (morda celih se dem dni!) marsikaj povedati; ni pa razumljivo, da si morajo svoje storijske praviti vprav med predstavami, kakor se je doslej vedno dogajalo. Že iz obzirnosti do drugih gledalcev, ki pridejo na prireditev za to, da vidijo in tudi slišijo igro, bi moralo tisto pri- tajeno šepetanje vendar enkrat prenehati v naših dvoranah takoj, ko se je zastor dvignil. Saj je tudi po igri časa dovolj, da se vsak naklepeta in izklepeta, kolikor mu drago!

Požar

V nedeljo zjutraj, okrog 7. ure, je nastal v tekstilni tovarni na ul. Bmé Mitre 2271 velik požar, ki so ga gasilci obvladali šele po večurnem naporu. Pri gašenju so bili ranjeni štirje gasilci. Nič ne vedo, kako je požar nastal. Škoda je znatna.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Mussolini dela propagando za "žitno bitko"

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI
TER IGRIŠČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

Nocoj ob 21. „Hlapec Jernej“ v ul. Sarmiento 2419

★ SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD ★

VESTI IZ DOMOVINE

Zahteve jugoslovanskega delavstva

Odbor osrednjega tajništva delavskih zborskih Jugoslavije je imel v Sarajevu zborovanje, na katerem je bilo sprejetih več sklepov, med njimi naslednji:

Pomoč brezposelnim

Odbor je z zadovoljstvom vzel na znanje odlok ministrstva za socialno politiko, da se pravica na brezposelno podporo pri borzah dela razširi na 20 tednov. Toda sredstva borz dela so še nadalje nezadostna in jih je treba okrepiti, ker jih je smatrati za jugoslovanski sistem zavarovanja delavcev proti nezaposlenosti.

Odbor je z zadovoljstvom ugotovil, da se je začelo zbiranje sredstev za banovinske fonde za javna dela in da so se tudi že začela nekatera javna dela izvajati. Toda od teh javnih del mestno delavstvo ter nameščenstvo nimata koristi. Zato je odbor sklenil, da zbere potrebne podatke o stanju fondov za javna dela ter zahteva od oblasti, da se del teh fondov porabi za zaposlitev mestnega prebivalstva ali pa podeli borzam dela za brezposelne podpre.

Minimalne plače

Načelno je odbor za to, da se začne sistematična akcija za zakon o minimalnih plačah, ker so v gotovih stroških plače izredno padle. Tudi veliko število industrijskih delavcev v minimalni delavski plači edino sredstvo, da se prepreči popolna desorganizacija številnih industrijskih panog. Odbor bo tudi zbral v ta namen vse potrebne podatke.

Pokojninsko zavarovanje

Odbor želi, da se pokojninsko zavarovanje za vse nameščenice, v vsej državi, čim prej izvede. Nosilec zavarovanja naj bo sedaj Pokojninski zavod, organi za izvedbo pa organi osrednjega urada za zavarovanje delavcev. To sodelovanje bi polagoma izvedlo splošno pokojninsko zavarovanje vseh delavcev in nameščenicev. Toda nujno potrebno je pa že sedaj upostaviti fond, čeprav samo za fakultativno dajanje podpor onemoglim in starim delavcem, ki so znatno breme.

Zaščita rudarjev

Odbor navaja pažno javnosti na številne nesreče v rudarstvu ter onupno stanje rudarskih delavcev, ki morajo braniti poslednje ostanke svojih dohodkov. Povprečna zaposlenost rudarjev ne traja več kakor dva dni tedensko, notranje ureditve rudnikov pa postajajo vedno slabše. Poleg velikanških škod zaradi rušenja, vedno bolj raste nevarnost za delavstvo. Na drugi strani je popolnoma ponehalo vsako strokovno pripravljanje delavcev za boj s prirodnimi elementi, posebno s plini, in kvalificirane delavce vedno bolj nadomestujejo delavci, za katerih življenje ni nihče odgovoren. Zaradi odpora gotovih skupin rudarskih poslodajalcev ni bil uveljavljen skupen zakon o rudarstvu. Istočasno se obstoječi tehnični in policijski predpisi o varnosti ter ureditvi rudnikov od poslodajalcev ignorirajo. Rudarska inspekcija ne more funkcionirati, ker nimajo rudarska glavarstva niti pare

kredita za izvrševanje nadzorstva in obisk rudnikov. Rudarski glavarji so pisarniški uradniki in prihajajo v rudnike samo, ko je treba ugotoviti nesrečo, ki se je pripetila. Zato zahteva odbor skupni zakon o rudarstvu, niz sodobnih predpisov o tehnični ureditvi in varnosti v rudnikih, organizacijo sposobne inspekcije dela nad delavci, ki mora biti popolnoma izločena od vpliva poslodajalcev, pa tudi od vpliva državnih organov, v kolikor so poslodajalci nasproti delavcem. Končno se mora zagotoviti strokovno šolanje rudarskega naraščaja.

Delovni čas prometnega osebja

Odbor je sklenil zahtevati od prometnega ministra sklicanje ankete, ki bi nadaljevala delo o reguliranju delovnega časa vsega prometnega osebja.

Mednarodno reguliranje delovnega časa

Odbor je vzel na znanje poročilo o 18. konferenci dela v Ženevi. Pozdravlja sklenitev mednarodne konvencije o zavarovanju in podpori nezaposlenih ter želi, da država čimprej ratificira to konvencijo. Obžaluje, da ni bil dosežen mednarodni sporazum o 40 urnem delovniku, upa pa, da se bo to zgodilo drugo leto in da bodo tudi delegati naše države glasovali za to.

Odbor pozdravlja vstop USA v Mednarodni urad dela kakor tudi napovedani pristop Rusije.

Regulacija Ljubljane

Prejšnji mesec se je izvršila licitacija del regulacije Ljubljane od Novega trga pa do Malega grabna, za katero je mestna občina najela pri Poštni hranilnici 10 milijonov dinarjev posojila. Najbolj povoljno ponudbo je predložila tvrdka Dukič. Sedaj pričakujejo, da finančno ministrstvo licitacijo odobri, nakar se bodo pričela regulacijska dela. Ljubljanski listi pišejo, da bo to delo odpravilo ali pa vsaj močno omiliло vso brezposelnost v mestu, ker bo pri njem zaposlenih okrog 1000 delavcev.

Eksplzija v tovarni

V Beograjski tovarni Tisko se je dogodila eksplozija, ki je zahtevala človeško žrtev; razneslo je delavca Vojana Viknerja, ko je popravil aparat z napetostjo od skoro 200 atmosfer.

Pristojbine v korist drž. gledališč

Finančni in pravni minister sta predpisala uredbo o načinu pobiranja in uporabljanja pristojbin, ki se bodo plačevale v korist državnih narodnih gledališč iz prejšnjih let, potem pa tudi za popravila ali gradnje gledaliških poslopij ter za nabavo gledaliških potrebščin.

Utonil je

Kolarja Franca Krašovca, sina znane lesnega trgovca z Vrhnik, je zadela kap, ko se je kopal v Retovju pri Mirkah. Potegnili so ga na suho, ko je bil že izginil pod vodo, a ni se jim posrečilo spraviti ga k zavesti.

Tihotapska afeta

V Beogradu so oblasti prišle na sled veliki tihotapski aferi v tvrdki Šetečka. Našli so 10.000 litrov rafiniranega špirta, od katerega ni bila plačana niti državna niti mestna trošarina. — Firmo bo zadela kazen od 1.700 tisoč Din. Ravnatelj firme B. Ankaš, je pobegnil.

Rrezje — Mošnje

Notranji minister je podpisal uredbo o spremembi imena in sedeža občine Brezje. Po tej uredbi se ime občine Brezje spremeni v Mošnje z sedežem v Mošnjah.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Lutze, poveljnik hitlerjevskih naskakovalnih oddelkov, ki je prevzel mesto umorjenega Roehma

VESTI S PRIMORSKEGA

PUŠKE ZA BALLILE

Koncem julija so se vršile v Rovinju in okolici razne svečanosti v tamošnjih šolah in so bivši bojovníki, ki so sedaj fašisti, razdeljevali v Ballilo" vpisanim učencem male ballilske puške, Mussolinijeve mušketete, ki so jih uvedli v Italiji, da se bodo tudi otroci učili v streljanju. Pri teh slovesnostih so otroci poslušali seveda tudi razne govore.

V rovinjski šoli je ravnatelj tamošnjega tehničnega zavoda razlagal mlečnozobim poslušalcem, da se bodo s temi puškami borili za domo vino.

DELO PLAČUJEJO Z MOKO

Kakor drugod blizu jugoslovanske meje, tako se tudi v okolici Labinja grade strateške ceste. Pri delu so zaposleni večinoma Italijani, nekaj pa je tudi naših ljudi. Dočim so Italijani precej dobro plačani v denarju, veljajo za domače Istrane povsem drugačni delovni in plačilni pogoji. Nekaj časa so domačinom dejali po 1 liro, 1 kg testenine in 3 kg moke na dan, v zadnjem času so pa to še znižali; liro in pašto so odvzeli ter prejemale delavci le še po 4 kg moke dnevno. Ljudje sumijo, da je ta moka še iz časov "plebiscita".

ČEZ MEJO STA ŠLA VASOVAT

Italijanski obmejni stražniki so kaj korajžni. Že večkrat se je pripetilo, da so prišli z vsem orožjem vasovat na našo stran. Tako so naš granicarji zalotili dva taka vasovalca — miličnika, oborožena s puškami in bombami, ko sta preko naša mejo in korajžno korakala po jugoslovanskem ozemlju. Aretirali so ju in ko sta uvidela, da ju ne čaka nič prijetnega, sta jokaje prosila, naj ju izpustijo kar pa našim ni bilo mogoče. Ujeta miličnika sta bila predana našim oblastem, ki so ju predale italijanskim oblastem v Postojno. Oba sta bila premeščena, eden pa celo kaznovan. Tak je bil zaključek korajžnega pohoda.

VOJAŠKA DELA V ISTR

Kolodvor v Rakitovcu je bil leta 1927 temeljito popravljen in znatno razširjen, dasi sedanji promet takšne izredne skrbi za rakitovsko železniško postajo ne bi upravičeval. Edini promet v Rakitovcu je potniški in ga tvori domače ženske, ki nosijo mleko v Trst. Kolodvora pa seveda niso razširili radi mlekaric, marveč iz vojaških razlogov in za veliki promet, ki bi utegnil nastati v slučaju vojne. Predvidevajo celo, da bi v takšnem slučaju kolodvor, vključno z izvršenemu delu, ne odgovarjal potrebam, pa so radi tega spet začeli kopati in postavljati nove tire.

Kolodvor bodo razširili, da bo imel od 25 do 30 tirov ter bo meril 500 metrov v dolžini. Blizu postaje bodo pa zgradili velika vojaška skladišča. Na raznih krajih so tudi že začeli kopati ceste, ki bo šla z rakitovskega kolodvora na Lanišče ter na vrh Planika in Učke. Druga cesta pa bo šla z Rakitovca preko Zazida in Zanigreda na Podpeč ter bo spojena pri Bazovici s cesto, ki veže Koper s Kozino in Herpeljami. Ta pot bo nad vse važna, ker bo že po naravi dobro skrita in zavarovana.

Ljudem je strogo prepovedano govoriti o teh vojaških delih, pri katerih so zaposleni skoro izključno delavci iz južnih krajev Italije.

O ATENTATU NA POSTAJENAČELNIKA V RIHEMBERGU

Po pisanju italijanskih protifašističnih listov, ki izhajajo v Franciji, izgleda, da je bil atentat na riheberskega postajenačelnika politične narave. Postajenačelnik Cavalieri je bil namreč član ter eden izmed vodij tajne fašistične policije, znane pod imenom "Ovra", ter je kot tak teroriziral domače prebivalstvo. Cavalieri je so zadeli revolverski strelji, sproženi skozi okno njegove pisarne v hipu, ko je on sedel pri mizi. Njegovo stanje je še vedno težko. Aretiranih je bilo mnogo oseb, a atentatorja oblasti še niso prijele.

Zobozdravnika
 Dra. Dora Samojlovich de Falicov
 Dr. Félix Falicov
 Dentista
 Trolles 2534 - Donato Alvarez 2181
 U. T. 59 La Paternal 1723

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

ZA POUK IN ZABAVO

ČLOVEK IN POTRESI

V boju zoper naravo se je človeku največ časa upiral potres. Človek je zahvala zraku, zavojeval bo celo stratosfero, kljubuje tudi viharjem, dela celo v silnih globinah morja, toda šele v zadnjem času je prišel človek do tega, kako je treba graditi hiše, ki naj kljubujejo potresu!

Pri potresu v Kaliforniji je prišlo 150 ljudi ob življenje, ugotovlja C. Millard, okoli 5000 jih je bilo ranjenih. Prof. Belar, ki vodi Sir-Humphrey-Davyjevo opazovalnico v Jugoslaviji, je ugotovil da je bilo v preteklem letu razmeroma manj potresov kakor navadno. Dodal je pa takoj, da kažejo vsa znamenja da se bo ta primanjkljaj žalibog v kratkem izravnal. Za človeštvo ta vest gotovo ni razveseljiva.

Države, kjer se pogosto pojavljajo potresi, proučujejo najnovejše izume glede gradnje hiš, ki najbolj kljubujejo potresu. Kakšne so te hiše? Na navaden temelj postavijo jekleno plast in hiša sloni na jekleni plošči. Med tema dvema ploščama so postavljeni valji, na katerih se hišni temelj suče, medtem ko ostane stavba sama lepo pokoncu. Za take hiše je najboljši stavbni material jeklo. In kušnje so pokazale, da takšne stavbe najbolj kljubujejo potresom.

Narodi se zavarujejo proti potresom na način, ki je njihovu narodnemu bistvu najbližji. Japonci so prvotno gradili hišice, ki so se zdele kakor iz papirja, ki so bile tako lahke, da bi jih bil lahko vihar odnesel. Te hiše so se dobro upirale potresu. Pozneje so pričeli Japonci graditi moderne stavbe z več nadstropji. Zato je prišla katastrofa, ko je nastopil na pr. potres v Jokohami. V Mehiki so domačini pričeli graditi hiše po španskem vzorcu, bile so to hiše z debelimi zidovi. Mehikanci se prav dobro počutijo v teh hišah, misleč, da jih noben potres ne zruši. Američani sami so bili bolj napredni. Poslavili so hiše iz jekla, in sicer zelo nizke. Bili so prepričani, da bodo kljubovale potresom. Toda pri prvem večjem potresu se je pokazalo, da jim niso kos. Katastrofa v Miamiu je to potrdila.

Pravilno domnevajo ljudje, da ni kriv potres sam silnih nesreč, ki nastanejo, ko se pojavi. Večjo katastrofo povzroči vselej ogenj, ki nastane po potresu. Večkrat opazimo, da so ceste in kraji, skozi katere se vijejo vodovodne, električne in plinske na-

prave, razrvani. Morda več sto kilometrov daleč je potres prevrgel zemljo in pokvaril te naprave. Pogosto se prav na teh mestih vžge ogenj, ki nato povzroči še hujšo katastrofo, kakor potres sam.

Seizmologi, to so izvedenci, ki se bavijo s proučevanjem potresnih pojavov, so dognali, da bi bile potresne katastrofe mnogo manj strašne, ako bi se posrečilo napovedati potres in opozoriti prebivalstvo, da se mu bližajo usodne ure. Do danes še ni uspelo sestaviti zanesljiv instrument, ki bi napovedal bližajoči se potres. V zadnjem času so mnogo govorili o tako zvanem magnetomotorju. Toda skušnja je pokazala, da je magnetomotor nezanesljiv in da deluje edino v primeru, ako je središče potresa prav blizu.

Japonski seizmologi so v zadnjem času odkrili čudovito ribico, ki natančno napove potres, ki se približuje. Dognali so, da je mogoče s to ribico napovedati potres, od katerega se je celo 1500 milj oddaljeno. Japonci prvačijo glede preiskovanja potresnih pojavov. To je pač povsem naravno, saj so oni radi potresom najbolj prizadeti zato je tudi v njihovem interesu, da se s to vedo še posebej bavijo. Na Japonskem je povprečno vsakih 24 ur 1,6 potresov.

Sreča je, da niso ti potrestni sunki katastrofalni; saj jih navaden zemljan sploh ne opazi. Edino seizmografi zaznamujejo vse, to je tudi šibkejši potrese.

Naj bo potres še tako šibak, ne uide znameniti japon. ribici, ki jo izvedenci nazivajo "parasurus asolus". Kako more navadna ribica napovedati potres? Ali ni to nekaj nemogočega? In vendar je to resnično! Po večletnem opazovanju so Japonci dognali, da se ta ribica, ki je sicer v ribniku neprestano skrita za rastlinami in kamenjem, nenadno vznemiri in prične nemirno plavati po ribniku, ko se približuje potres. Nič drugega je nemore zbuditi iz dozdevnega spanja. Nekaj ur pred potresom zapusti svoje skrivališče za rastlinami in kamenjem ter se dvigne in enkrat do dvakrat zaplava v krogu po ribniku. Samo nekaj sekund traja to plavanje, nakar ribica zopet omaga in se spuсти na dno. Japonci so delali poskušnje z ribico celo leto in dognali, da je nekaj ur potem, ko se je ribica pričela nemirno gibati v ribniku, nastal potres. Medtem ko so vse druge priprave, ki naj bi bile napovedale potres, odpovedale, se je ta majhna in nedolžna žival pololnoma obnesla. Izvedenci so k malu razjasnili to skrivnost.

Dognali so da je ta ribica občutljiva za elektromagnetične montje, ki se vedno pojavijo na zemeljski skorji, ko se približuje potres. Te motnje vplivajo na normalno fiziološko stanje živev in mišičja te ribe. Tako je postala ribica točen napovedovalec bližajočega se potresa.

Na to odkritje so se seveda pričeli zanimati potresni izvedenci po vsem svetu. Kakor vse kaže, bodo v najkrajšem času po vseh potresnih opazovalnicah postavili akvarije z japonsko ribico. Z njeno pomočjo bodo seizmografi bolj zanesljivo napovedali potrese, kakor so jih doslej. Na ta način se bo grozota potresnih katastrof omilila, ker bo prebivalstvo opozorjeno na potres, poleg tega bodo poslej električne, plinske in vodovodne napeljave delali z večjo previdnostjo, da bi lahko bolj kljubovale potresom. Ta ko se bo nevarnost potresov še bolj zmanjšala.

PAPIRNATE POSODE

Papirnati krožniki in čaše so že precej časa v rabi, v bližnji bodočnosti pa bodo mlekarne tudi mleko razdeljevale v papirnatih "steklenicah". Vsaka mlekarica bo imela mali stroček, ki bo iz močnega parafiniranega papirja sproti izdeloval posode za mleko. Točiti mleko iz teh posod bo pripravnije kot iz sedanjih steklenic, istotako bodo posode bolj pripravne za odpirati in zapirati. Po porabi se bodo papirne posode zavrgle. S tem bo odpadlo vse delo pobiranja in pomivanja steklenic, mlečne posode se ne bodo razbile in posode bodo seveda mnogo lažje od steklenih, kar pri velikih tovorih tudi mnogo šteje.

Velika poplava je popolnoma uničila mesto Ocotepeque v Hondurasu

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe zračne sobe z zdravo in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEŽE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se priporoča

E. KRAVANJA

DOCK SUD

Naša slovanska lekarna

Tu boste lepo postreženi v lastnem jeziku — Krvne analize seča izvršimo brezplačno

C. Facundo Quiroga 1441

Nasproti policijskemu komisarijatu

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravljeni za svatbe — Prenosišča \$ 0.70
Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RADALJ

Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTREŽBA
IN ZMERNE CENE.

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis
vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — kislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMAZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

Zarki X — Diatermija — Zarki ultravioleto

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur —

Izpuščaji — lišaji.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra,

obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam

predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017
ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Predsednik Roosevelt

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš
atelj je odprt tudi ob nedeljah in praznikih

JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"

Sava Jovanović — San Martín 608, Buenos Aires

Ruski poslanik v Parizu Dovgalevski na mrtvaškem odru

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

KAKO SI JE PULLMAN IZMISLIL SPALNI VOZ

V soparni poletni noči leta 1858 se je peljal na železnici Cumberland-VA lley iz Buffala proti Chicagu mlad mizar. Sedel je v kotu in skušal zlekniti svoje utrujeno telo. Zaspal je. Toda kmalu ga je ropotanje in suvanje vlaka prebudilo. Zdvignil je, zagodrnjal in zopet iztegnil noge. Upri je komolce na noge in pričel premišljovati, ogledoval je železniški voz. V mislih je meril razdaljo med posameznimi klopni, kakor je meril razdaljo med posameznimi predeli v vozu. Nenadoma je potegnil iz žepa notes in pričel risati...

To je bila rojstna ura spalnega voza. Leto nato mu je železniška uprava Chicago-Alton dovolila, da je v ne katerih vozeh preuredil posamezne oddelke v spalne. Ti vozovi so prvič tekli po ameriških železnicah poleti leta 1859, torej točno pred 75. leti. — Mladi mizar ni bil nihče drug kakor George M. Pullman. Takrat je bil star 27 let. Svoje prvotne načrte je še izpopolnil in leta 1865 je šele postavil pravi spalni voz na tračnice. Nazval ga je "pionir". Ta voz je bil tedaj sil-

no drag, stal je 18.000 dolarjev, medtem ko je zadostovalo za navaden železniški voz 4000 dolarjev. Pullmanovo podjetje se je v najkrajšem času razvilo. Ta družba ima danes pravo mesto, Pullman-City. Kakih 10 tisoč voz je njena last. Na njenih posteljah v spalnih vozeh prepeljejo letno nad 20 milijonov potnikov.

Ko je Pullman zgradil svoj prvi spalni voz, je bila Evropa še daleč zadaj. Šele leta 1873. so ustanovili prvo družbo spalnih voz. Poslej pa se je ta obrt silno naglo razvila. Danes imamo v Evropi že modernejše spalne vozove kakor v Ameriki.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Dragi starši!

Kaj je za Vas od največje važnosti? Brez dvoma: dobra vzgoja Vašega otroka. Brez posebnih stroškov in z vsem zaupanjem lahko izročite svojega sinčka na vzgojo slovenskemu zavodu.

ASILO LIPA, Villa Madero, C. G. B. A. (Bs. Aires)

MALI OGLASI**ANDREJ BENCINA**

krojaški mojster naznanja svojim spošt. klijentom, da se je preselil v ul. Blanco Encalada 2127 (višina Cabildo 2300). Obenem se priporoča cenj. rojakom ter jih opozarja, da ima veliko izbero blaga ter izvršuje delo prvostno.

KROJAČNICA IN TRGOVINA

raznovrstnega blaga se priporoča **SEBASTIAN MOZETIĆ** Osorio 5025 — Paternal

ŠIVILJA - MODISTKA

izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah **Anica B. Dolšček** Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od River.

POSESTVO v Gornji Lokvici pri Metliki, v Sloveniji, je na prodaj. Kdor bi se zanimal, naj piše na naše upravnništvo. Prosimo znamko za odgovor.

POZOR! Kdor želi kupiti hišo ali zemljišče, naj se v svojem interesu obrne na naslov: Luis Podgornik, Calle Nogoya 6072 (Liniers).

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

V avgustu:

- 25. Monte Sarmiento
- 27. Alsina
- 30. Gral. San Martin
- 31. Arlanza in Jamaïque

Proti Evropi odplujejo

V avgustu:

- 25. Cabo Palos
- 28. Cte. Grande
- 29. Avila Star
- 30. Monte Sarmiento

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	8.42
100 lir	32.—
100 šilingov	68.50
100 mark	145.20
1 funt št	18.60
100 fr. frankov	24.50
100 čsl. kron	15.55
100 dolarjev	365.80

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

- Baukart:** Slovenski Robinson, povest, trdo vez. 1.20
- Dimnik:** Kralj Aleksander, trdo vez. 3.—
- Gangl:** Sin, drama trdo vez. 1.80
- " **Beli rojaki, črtice.** . . 1.50
- Golar:** Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd. 2.—
- " **Pastirjeva nevesta,** povesti in romance, trdo vez. 1.60
- Jug:** Izseljenec, 1.50
- Kellermann:** Tunel, roman . 2.—
- Orel:** Pasti in zanke, kriminalni roman 1.50
- Pugelj:** Zakonci, trdo vez. . 1.80
- Poljanec:** Sisto e Sesto, po-

- vest iz Abrucev 0.90
- Rape:** Tisoč in ena noč, trdo vez. 4.—
- Šilih:** Nekoč je bilo jezero, vez. 2.—
- Sič:** Narodne noše 3.—
- bajka, trdo vez. 1.20
- Vaštetova:** Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez. . 2.—
- Zorec:** Pomenki: 1.20
- " **Zmote in konec gospodične Pavle** 1.20
- Pripovedne slovenske narodne pesmi,** trdo vez. . . 2.50
- Tolazba dušam v vicah,** molitvenik 1.50
- Marija kraljica src,** molitvenik 2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

Vi se morate zdraviti!

Nikar ne dovolite, da bolezen razjeda Vaš organizem; če čakate, utegne biti prepozno...

"CLINICA CANALE", LAVALLE 410,

zdravi z najbolj modernimi pripravami. Bolnike sprejemajo specializirani zdravniki in zdravnice.

SPOLNE BOLEZNI: Hitro in zajamčeno zdravljenje brez bolečin, naj bo bolezen nova ali zastarela, po sistemu prof. Zanderja.

REVMATIZEM: Bolečine v mišicah, kila. Črevesne in želodčne bolezni. Kronično zapretje. Sladkorna bolezen. Debelušnost.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevralgija. Mrtvoud. Otroška paraliza.

KOŽNE BOLEZNI: Izpuščaji, pege in druge kožne bolezni **NADUHA:** Zdravimo jo popolnoma z našim sistemom. Jetika.

ŽENSKÉ BOLEZNI: Maternica, jajčnik, beli tok, šibkost, neredno čiščenje. Hitro zdravljenje. Na zahtevo sprejme bolnico specializirana zdravnica.

Bolniki iz notranjosti dežele se morejo obrniti na nas s pismom, v katerem nam opišejo svojo bolezen.

S povratno pošto jim pošljemo svoje nasvete **PREGLED \$ 3.—;** Ugodni popusti za daljše zdravljenje. Sprejemajo zdravniki specialisti.

Od 9. de 12. ter od 13. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

GOVORIMO SLOVENSKO

"CLINICA CANALE"

LAVALLE 410

BUENOS AIRES

MULJAVSKI:

Višnjegorski janičar

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje)

"Ni se vam treba bati, da pridete v ječo. Porok sem vam, gospod, da se boste smeli svobodno kretati po gradu!" je zaklicala Helena z odločnim glasom. "Hočem vas vzeti v svoje varstvo!"

"Alah! Kako plemenita si, cvetlica mojega srca!" je vzkliknil aga ter spoštljivo poljubil njeno roko. "Povej mi, kako te zovejo?"

"Helena."

"Alah, He—le—na. To ni lepo ime. Raje te hočem imenovati Sirah Djula. Roža. To je pravo ime zate. Ali dovoliš, da te tako zovem?"

"Rada", se nasmehne Helena. "A kako naj jaz imenujem vas?"

"Selim mi reci. Toda prosim te, ne vikaj me! Reci mi ti! Bodiva prijatelj! Hočeš, Sirah Djula?"

"Z veseljem, Selim. Tu moja roka!" Krepko sta si stisnila roke ter se spogledala. Razumela sta se.

Zdajci je Helena odskočila od postelje ter namignila agi; naj molči. Na hodniku se čujejo težki koraki. Vrata tez Zigismund zlovollnega obraza.

"No, kako je z vašim ranjencom, so se odprla in v spalnico je stopil vi-gospa?" se je obrnil mrko k Heleni.

"Pravkar se je zavedel, gospod", je kristjanov mrgoli okrog njegove ku-

odvrnila, umikajoč oči. "Lahko govorite z njim. Grem, da mu pripravim jedi. Saj dovolite?"

Ne da bi čakala odgovora, je odšla iz sobe. Višnjegorski je pristopil k postelji. Mladi aga ga je motril s strahom in spoštovanjem.

Zigismund je pozdravil ranjenca v turškem jeziku: "Upam, da se ne počutiš slabo?"

"Alahu in tebi hvala. Bolečin ne čutim", je odvrnil aga. "Ti si gotovo vitez Zigismund Višnjegorski?"

Zigismund je prikimal.

"Mašalah. Tvoja žena, effendi, je angel!" reče aga z vsem. "Nobena druga kristjanska žena bi ne hotela zavzati rane meni, Turku, ter mi prepustiti svojo posteljo za ležišče."

Višnjegorski se vgrizne v ustnice ter reče s hripavim glasom: "Govoriva o tvoji usodi! Ti si zdaj moj jetnik. Moj namen je zamenjati te za enega kristjana. Ali si dovolj plemenit in ali je tolikšno tvoje dostojanstvo, da smem zahtevati enega naših vitezov?"

"Zame dobiš lahko ne enega, temveč dvajset kristjanskih vitezov!" zakliče janičarski poveljnik ter nadaljuje ošabno: "Jaz sem Selim aga Jahija Ogli, sin smederevskega paše Mehmed bega!"

Višnjegorski se je priklonil in rekel: "Prej ko mogoče odpošljem sla v smederevski pašaluk k tvojemu očetu. Ali ima Mehmedbeg kaj plemenitih kristjanov v svoji oblasti?"

"Ima jih, effendi. Vse polno sužnjev"

"Ima jih, effendi. Vse polno sužnjev"

"Ima jih, effendi. Vse polno sužnjev"

le. Upam pa, effendi, da ti mene ne boš vrgel v ječo ter me mučil. ampak viteško ravnaj z menoj?"

"Ne boj se, Selim aga", odvrne vitez Zigismund. "Le vi, Turki, mučite ujetnike, a mi, kristjani, ne. Pustil ti bom svobodo. — Seveda se boš moral zakleti na koran in preroka, da ne boš skušati pobegniti."

"Že zdaj se ti kolnem na koran in na sveto Kaho v Mekki, da brez tvoje vednosti ne bom stopil ven iz tvoje kule!" zakliče aga.

Nato je vitez Zigismund odšel. Selim je ostal sam. Zvit smehljal mu je spadal ustnice. Piljnil je proti vratom in zamrmral: "Le verjemi moji prisegi, a vedi, da Selim aga ne bo dolgo tvoj jetnik. Zbežal ti bom ob prvi priliki ter odvedel s seboj tvojo hulo, ki jo bom vrgel na cesto, ko se je bom nasitil."

Tedaj je vstopila Helena, noseča na srebrni časi peciva in slaščic. Aga se je takoj lotil jedi ter se izkazal velikega junaka v tem poslu. Potem je začel praviti mladi ženi razne nesramne anekdote. Helena je sedla na rob postelje in ga poslušala brez sramu.

Zmotil ju je vstop mladega Višnjegorskega. Gospa Helena je takoj odšla iz sobe. Friderik, ki je tudi govoril turško, se je kmalu zapletal s Selim ago v živahen razgovor. Pokazalo se je, da je mladi Turčin zelo izobražen. Govorila sta o bojnih in verskih stvarih in Selim se je izražal tako pametno ter kazal za vse toliko razumevanja, da se mu je Friderik

kar čudil. Ločila sta se prav prijateljsko in mladi aga je izrazil, da bi ga veselilo, ako bi Friderik še prišel k njemu.

"Zelo vrl dečko ta Selim aga", je rekel Friderik drugega dne pri zajtrku ter nadaljeval z nekim obžalovanjem: "Škoda, da ni ta mladeč kristjan. Lahko bi postala najboljša prijateljca."

"Ej, to se še lahko zgodi. Morda ga bo gospa Helena nagovorila, da se da krstiti in pokaže figo Alahu", odgovori stari Višnjegorski z rahlo tenčico ironije v glasu.

"Bog ve, kako kleplje njegovo trdo muslimansko dušo; saj vidiš, niti na spregled je ni več."

Friderik se je nekam zaničljivo namrdnil in rekel: "Zdi se mi, da se gospa Helena ne bo posebno trudila spraviti to Alahovo ovčico v Kristusov hlev."

"Tudi meni se dozdeva, da se je iz povsem drugega vzroka toliko zavzela za tega vrazjega janičarja", zarenči starec jezno. "Kakor vse kaže, se je naravnost zagledala vanj. Niti za trenutek ga noče pustiti samega. Še celo jed ji morajo nositi tla. To vsekakor nekaj pomeni!"

"Bogami, resnica je to," reče mladi. "Včeraj, ko sem prišel tja, je sedela vaša gospa soproga na robu postelje ter klepetala s Turčinom tako pristrano, kakor da je najmanj njen brat."

Obraz starega viteza se je nabral v jezne gube.

IV. poglavje.

Prevarala je moža.

Prišla je vest, da so se Turki vrnili v Bosno. Ljudstvo je zdaj začelo zapuščati skrišališča in tabore ter se vrnilo na pogorišča svojih domov.

Nikolova naloga je bila, jezdi v Smererevo in se tam dogovoriti s pašo Mehmedom glede odkupnine za ujetega Selima.

Stari Višnjegorski je postajal od dne do dne čemernejši. Nestrpno je pričakoval oskrbnikov. povratka, kajti Selim mu je postal trn v peti in rad bi se ga znebil čim prej.

Toda mineval je teden za tednom, a iz Turčije ni bilo ne oskrbnika ne glasu od njega. Minila sta dva meseca. V tem času so se rane Selima zacelile. Helena mu je ves čas skrbno stregla ter se cele dneve ni ganila od njega. Le kadar sta prišla gledat ranjenca mladi ali stari Višnjegorski, se je umaknila iz nejevolje v crcu. S Friderikom je mladi Turak rad občeval, a ne tako z vitezom Zigismundom, kajti starec je bil proti njemu vedno redkobeseden in osoren ter mu ob vsaki priliki dal čutiti, da je njegov jetnik. Vitez Zigismund je že od prvega dne gojil ljubosumnost proti Selimu. Videl je, kako mu Helena ljubezljivo streže, kako je rada v njegovi bližini, dočim se njega navarnost ogiblje. Vse to mu je kupičilo v srcu sovraštvo do lepega Turka. Tisoč krat se je pokesal, ker je dal Selimu viteško besedo, da se bo smel, ko ozdravi, svobodno kretati po gradu.

(Dajje.)